

Referat og momenter fra møte 31.01.2010 i KR vedr. Etablering av et Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg (NKPU)

Til stede: Alle bispedømmerråd unntatt Sør- og Nord-Hålogaland var representert med 1-4 deltakere, Kirkerådet 4 deltakere, foruten Knut Andresen (styreleder i NPS) og Kjell Svarstad (Sira Siglar). Til sammen 24 deltakere.

G.K.Røsæg ledet møtet og ga en kort bakgrunn for møtet, og informerte om tilsvarende møte i KR aug. 2009 der etablering av et NKPU ble drøftet med representanter fra bispedømmerrådene. Bakgrunnen for møtet da var at Nidaros bispedømmerråd som hadde nedsatt et pilegrimsutvalg i 1998, i brev av 9.okt.2007 utfordret Kirkerådet til å opprette et nasjonalkirkelig utvalg for pilegrimsarbeid. Kirkerådet behandlet saken på sitt møte 11.-23.febr. 2008. Det heter i Kirkerådets vedtak:

Kirkerådet er positiv til at det etableres et nasjonalkirkelig utvalg for pilegrimsarbeid, som primært skal ivareta koordinerende funksjoner mellom det regionale pilegrimsarbeidet og de nasjonale og internasjonale, mellomkirkelige interesser og muligheter.

Kirkerådet ber sekretariatet i samarbeid med involverte parter arbeide videre med mandat og sammensetning av utvalget, de økonomiske rammer, plassering m.v. Ikke minst må en se på hvor omfattende en ønsker at dette utvalget skal være mht. oppgaver og tiltak. På bakgrunn av en slik nærmere utredning/ avklaring, hvor også forholdet til de andre pilegrimsprosjektene vurderes, vil Kirkerådet ta endelig stilling til saken.

Møtet i aug. 2009 vurderte det da som hensiktsmessig å se an situasjonen i lys av utviklingen etter rapporten "På livets vei", den interdepartementale arbeidsgruppen som da arbeidet med departementenes pilegrimssatsing og etableringen av evt. regionale og et nasjonalt pilegrimssenter.

Røsæg redegjorde også kort for møtet hos RA 3.12.2010 om arbeidet med opprettelsen av et midlertidig nasjonalt pilegrimssenter (NPS) i Trondheim.

Røsæg mente at tiden nå moden for å vurdere saken på nytt.

Knut Andresen ga en oversikt over utviklingen av de ulike fasene i pilegrimsarbeidet i Norge fra 1993 og fram til 2011 (etableringsfasen 1993-97, driftsfasen (1997-2007), reetableringsfasen (2005-2007), prosjektfase (2007-10) og organiseringsfasen (2008-2011).

Videre pekte han på noen sentrale utfordringer, profileringen av et Nasjonalt pilegrimssenter, de viktigste aktørene og ulike modeller for organisering. (Se vedlagte notat, som ble utdelt på møtet).

Andresen understreket det brede engasjementet rundt pilegrimsarbeidet fra flere departement, fylkeskommuner, kommuner, kirkesamfunn, frivillige osv., og understreket behovet for faglig satsing og bredt samarbeid ut fra de erfaringer som er gjort. I denne sammenheng har kirken et særlig ansvar for å arbeide faglig og teologisk med pilegrimsideen.

Status i bispedømmerådernes pilegrimsarbeid.

De enkelte bispedømmer ga en kort status om pilegrimsarbeidet i bispedømmerådet og relatert til de regionale pilegrimssentra, kultur- og pilegrimsrådgivernes arbeid i bispedømmet, samarbeid med kommunale og andre organer, skoler, historielag m.v.

- Alle bispedømmerådene har et pilegrimsarbeid, og er engasjert på ulike måter både lokalt og regionalt, har kontakt og samarbeid med kommuner og fylkeskommuner, lokalmenigheter, andre kirkesamfunn og frivillige ildsjeler. Noen er kommet lengre enn andre.
- Alle har positive erfaringer, men ser utfordringer mht. pilegrimsideen, hva vil det si å være pilegrim i dag, utvikling av tidebønner, liturgier, Kristus-møter, prioriteringer av arbeidet, få godkjent flere pilegrimsleder – korte og lange vandringer, trosvandring, vandring med håp, overnattingssteder, hvordan ta imot vandrere på "hellige" steder, knytte an mot lokalhistorie, enkelhet osv.
- Mange orienterte om konkrete tiltak, bl.a. pilegrimsstaver, plakater
- Mange arbeider med brosjyrer med info om pilegrimsleder, -steder og -opplegg.
- Viktig å være med i et større felleskap, og å lære av hverandre.
- Behov for å utdanne pilegrimsledere, gjerne lokale personer som kjenner lokalsamfunnet.
- Alle er positive til en felles satsing der pilegrimsarbeidet integreres i kirkens arbeid, hvor en arbeider med pilegrimsideen, lokale hellige steder, selve pilegrimsvandringene, og hvor målet ikke alltid vil være Nidarosdomen.
- Positive erfaringer med skoleungdom, konfirmanter og korte vandring. Det er få som går lange pilegrimsvandring over flere dager. Mange kirker har egne opplegg lagt til Olsok, Mikkelsmesse og lignende med åpne kirker osv. Fangene på Bastøy fengsel har hatt vandring med gode resultater.
- Nødvendig med god samhandling med NPS og de 5 regionale sentra, slik at en kan utfylle hverandre. Det er ønskelig med flere regionale sentra. Stort engasjement og aktivt arbeid i Røldal, Stavanger/Ulstein, Selje, Moster, Kinn, Kystleden m.fl. Sira Siglar, pilegrimsbåt fra Oslo til Trondheim.
- Ulike pilegrimstradisjoner bør fokuseres, St.Olav, St.Svithun. St.Halvard, St. Sunniva osv.
- Teologiske temaer bør tas opp, pilegrimstradisjoner og luthersk teologi. Økumenikk, ortodoks og katolsk teologi
- Flere har kontakt med pilegrimsforeningen St. Jakob med E. Luthen.
- Europeiske pilegrimsveier.

På denne bakgrunn drøftet møtet noen utfordringer for etablering av et NKPU knyttet til formål og organisering.

Innspillene som kom gikk tydelig i retning av at det bør etableres et NKPU så snart som mulig.

Et utkast til mandat for NKPU var sendt ut på forhånd.

- Hva bør være formålet med et slikt utvalg?

- Primært et forum for erfaringsutveksling, drøfte kirkelige utfordringer og arbeide med den innholdsmessige siden av pilegrimsideen.
  - Utvalget bør være Den norske kirkes fagutvalg når det gjelder pilegrimsarbeidet. Utvalget bør vektlegge Dnks koordinering av pilegrimsarbeidet, og utvikle pilegrimsnettverket og pilegrimsdimensjonen i kirken. Dnk bør utvikles som en pilegrimskirke, evt. utvikle prosjekter og tiltak som ivaretar dette. Muligens bør Dnk ha en pilegrimsbiskop, og det kan være behov for pilegrimsdiakoner.
  - Utvalget bør ivareta kontakten med det offentlige, overfor departementer osv., og fungere som Dnks talerør, og ivareta kirkens kontakt overfor det offentlige og i forhold til andre trossamfunn og når det gjelder utviklingen av den økumeniske profileringen.
  - Bør utvalget være et brukervennlig og inspirerende nettverk eller bør slike oppgaver ligge mer lokalt og regionalt.
- Hvordan bør det organiseres?
    - Det er viktig å få et forum for bispedømmene, som kan ivareta bispedømmerådene kontakt og samarbeid med menighetene og andre organer.
    - Utvalget bør ivareta kontakten med NPS evt. være en integrert del av NPS ved særlig å utforme og utvikle den åndelige og lutherske siden av pilegrimsideen. Viktig at NPS også ivaretar den åndelige dimensjonen, men det kan ivaretas gjennom NKPU eller det kan etableres et nettverk eller utvalg innen NPS der NKPU særlig kan arbeide med pilegrimsideen.
    - Viktig at Dnk tar et initiativ for å etablere et pilegrimsutvalg, bl.a. for å vise at dette er et viktig felt. Det kan være aktuelt å etablere et utvalg under KR med representasjon fra bispedømmene.
    - Utvalget bør kunne fremme saker overfor NPS.
    - Det bør vurderes nærmere om NKPU skal ha et eget sekretariat, eller om det bør legges til NPS og evt. også lokaliseres sammen med NPS. Dette bør sees i sammenheng med etableringen og profileringen av NPS.
- Videre framdrift
    - Kirkerådet vil behandle saken på sitt møte mars 2011, da vil første møte i midlertidig NPS være avholdt.
    - Saken bør drøftes videre med bispedømmerådene, evt. med en høring.
    - Pilegrimsarbeidet bør kunne bli sak på Kirkemøtet i 2013

Pt/
14.02.2011